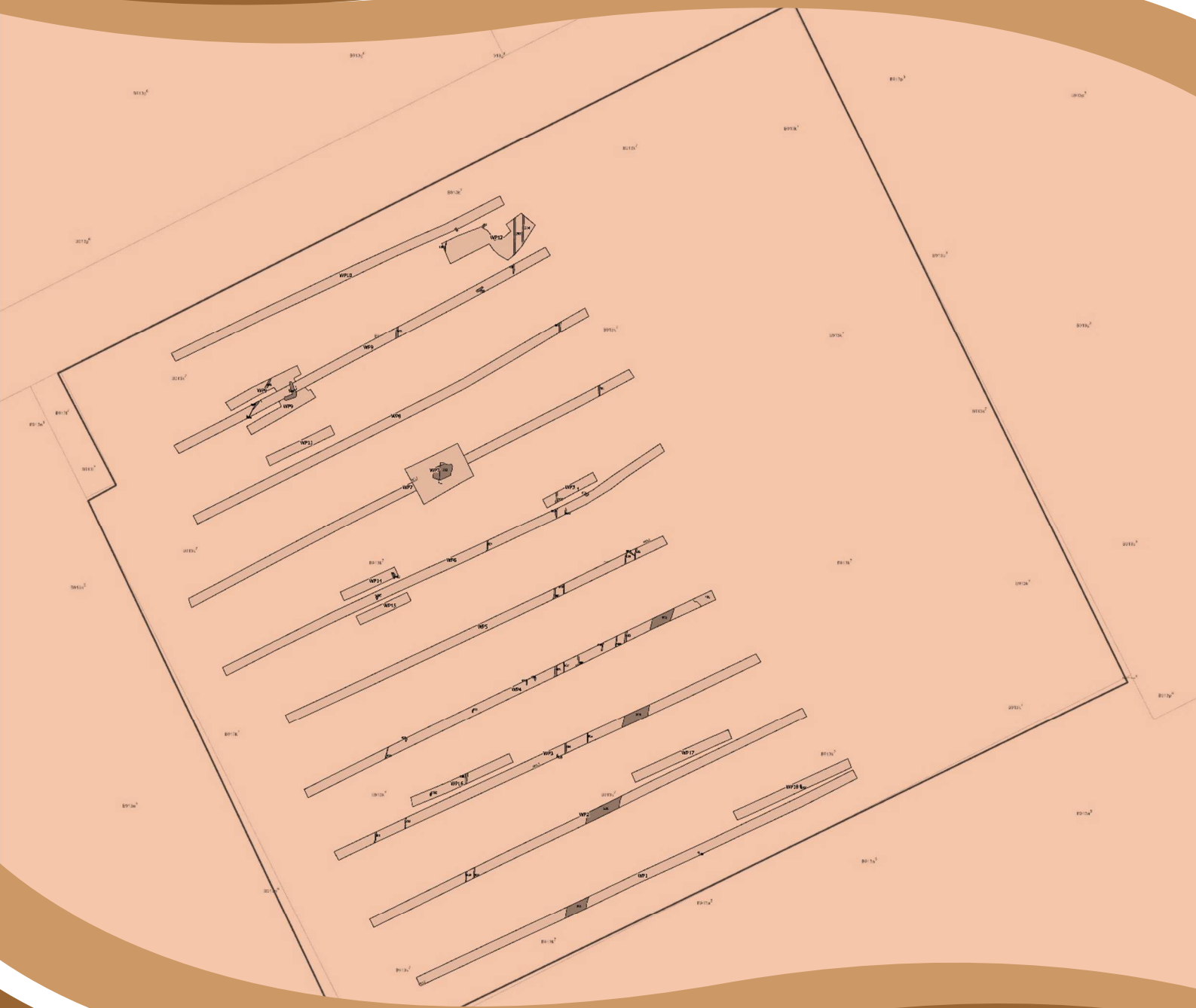

Condor Rapporten 599

Nijverheidslaan te Opglabbeek

Programma van Maatregelen

T. Deville, S. Houbrechts, R. Simons & G. De Nutte

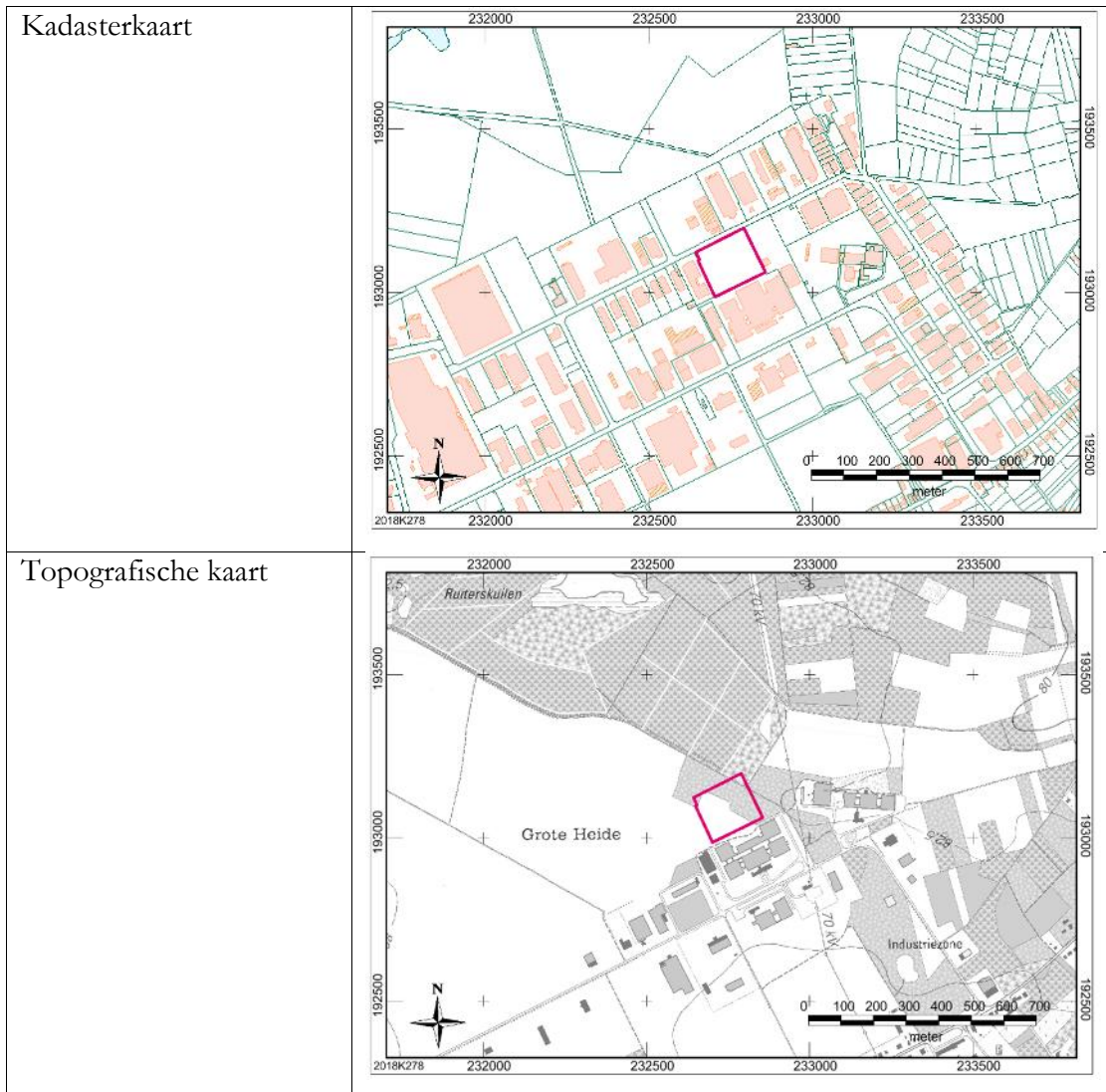
1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave.....	1
2. Programma van Maatregelen voor vrijgave.....	2
2.1. Administratieve gegevens	2
2.2. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek	3
2.3. Aanwezigheid van een archeologische site	5
2.4. Waardering van de archeologische site	5
2.6. Impactbepaling	6
2.7. Bepaling van maatregelen	7

2. Programma van Maatregelen voor vrijgave

2.1. Administratieve gegevens

Projectcode	2018K278 (bureauonderzoek) en 2020D56 (proefsleuven)
Aanvangsmelding onderzoek	ID 3203
Identificatie bekrachtigde archeologienota met het programma van maatregelen betreffende het uitgesteld traject	ID 12 555
Nummer wettelijk depot	Niet van toepassing
Naam en erkenningsnummer erkend archeoloog	Condor Archaeological Research (OE/ERK/Archeoloog/2016/0107), Bedrijfsstraat 10, 3500 HASSELT
Provincie	Limburg
Gemeente	Oudsbergen
Deelgemeente	Opglabbeek
Plaats	Nijverheidslaan
Toponiem	Grote Heide & Nieuwe Kempen
Bounding Box	X: 232643,2 Y: 192987,2 X: 232856,1 Y: 193197,6
Kadastrale gegevens	Gemeente: Oudsbergen Afdeling: 2 Sectie: B Nrs.: 913k7
Kaartblad	/

2.2. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Voor onderhavig onderzoeksgebied is aanvankelijk een archeologienota (ID 12 555) opgemaakt. Deze bestond uit een bureauonderzoek.

Op basis van dit bureauonderzoek werden de verschillende onderzoeksmethoden beoordeeld zoals beschreven in hoofdstuk 5.3 van de Code van Goede Praktijk en werd de onderzoekstrategie bepaald. Voor de gedetailleerde afwegingscriteria wordt verwezen naar hoofdstuk 2.3.3 Potentieel op kennisvermeerdering en afweging noodzaak verder vooronderzoek⁶ binnen deze goedgekeurde archeologienota met vigerend Programma van Maatregelen of het hoofdstuk 2.4 Trajecten verder vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem daar.

Voor het vaststellen van al dan niet aanwezige resten van landbouwergemeenschappen en/of WO II resten werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Dit was namelijk de meeste geschikte in te zetten prospectieve methode om een advies te kunnen opstellen betreffende de omgang van het onderzoeksgebied in functie van eventuele archeologische resten. Alsook welke specifieke maatregelen hierbij konden/dienden genomen te worden. Dit diende uitgevoerd te worden binnen een zogenaamd “uitgesteld traject”.

In de eerste week van april 2020 werd onderhavig onderzoeksgebied onderworpen aan het proefsleuvenonderzoek.

Het proefsleuvenonderzoek heeft de verwachting opgesteld tijdens het bureauonderzoek getoetst, verfijnd en/of bijgestuurd. Het heeft een antwoord geformuleerd op de hoofdvraag of er zich al dan niet een archeologisch bodemarchief binnen de grenzen van onderhavig plangebied situeert? Zo ja, wat de inhoudelijke en fysieke kwaliteit (aard, ouderdom, omvang, gaafheid en conservering) van deze archeologische sporen en/of resten is. Men is hierbij tot een waardestelling gekomen en er zijn uitspraken geformuleerd over de al dan niet behoudenwaardigheid van de vindplaats/vindplaatsen. Tevens is dit afgetoetst of deze eventuele archeologische behoudenwaardige resten al dan niet verstoord zullen worden door de geplande werken. Dit alles stond in het kader van het eventuele potentieel tot archeologische kennisvermeerdering. Dit onderzoek werd aangevuld met een prospectie door middel van een metaaldetector.

Vervolgens zijn de resultaten van het veldwerk vergeleken met een desktopstudie met luchtfotobeelden waarop de luchthaven goed herkenbaar is. Daaruit kwam naar voren dat er drie sporen zijn die binnen beide studie voorkwamen. Alle overige gebouwen en elementen gaan zich geen of slechts een uiterst ondiepe verstoring hebben veroorzaakt.

Op basis van onderhavige resultaten werd daarom geoordeeld dat alle wenselijke én te nemen stappen betreffende archeologische vooronderzoek uitgevoerd werden voor onderhavig onderzoeksgebied

2.3. Aanwezigheid van een archeologische site

De prospectie met ingreep in de bodem (proefsleuven) toonde aan dat men hier te maken had met ontwateringsgreppels of zelfs ploegsporen, kuilen, een historisch wegpad en een stalen kolom.

Het metaaldetectieonderzoek bracht in totaal 14 metaalvondsten aan het licht. Twee hiervan konden met zekerheid aan het vliegveld Y32 gerelateerd worden. Van de overige was dit nog de vraag.

Op basis van een vergelijkende studie met luchtfotografische beelden kon geconcludeerd worden dat drie sporen ook op de foto's konden worden herkend. Alle overige elementen zijn niet vastgesteld.

2.4. Waardering van de archeologische site

Het proefsleuvenonderzoek en het metaaldetectieonderzoek hebben aangetoond dat er zich in de onderzochte zone geen (goed geconserveerde) kampementen van jager-verzamelaars, begravings- en/of nederzettingcontexten van landbouwersgemeenschappen als restanten uit WO II situeren.

Het gros van de sporen werd met enige zekerheid bestempeld als zijnde van (sub-)recente oorsprong. De weinige sporen zijn hierbij met enige zekerheid niet ouder dan de Nieuwste Tijd.

Als men de eventuele fenomenen gelinkt aan het militair vliegveld uit WO II even buiten beschouwing laat, is er bij nadere bestudering overheen het volledige onderzoeksgebied vooral sprake van solitaire en weinig "beduidende" contextuele sporen. Er doen zich namelijk totaal geen dense patronen voor.

Men heeft hier vooral te maken met off-site of non-site archeologie.

Tevens is er ook geen ouder vondstmateriaal aangetroffen dat een archeologische site weerspiegelt...

Een deel van de sporen staat in verband met het in gebruik nemen van het terrein als tijdelijk militair vliegveld en aangrenzende accommodaties tussen 1944-1945. Van alle overige elementen kon niets vastgesteld worden tijdens het proefsleuvenonderzoek. Deze sporen moeten uiterst ondiep of zelfs niet grondgebonden zijn geweest.

Op basis van alle reeds gegeven argumenten is geen sprake van archeologische (waardevolle en behoudenwaardige) vindplaatsen en wordt een lage waardering ingeschat.

De resten zijn van die aard dat het niet leidt tot een potentiële kennisvermeerdering.

2.6. Impactbepaling

Voor de uitgebreide beschrijving van de toekomstige werkzaamheden wordt verwezen naar hoofdstuk 3.6 *Geplande werken* van de bijhorende archeologienota én hoofdstuk 6.5 *Gespecificeerde geplande werken* binnen het *Archeologisch vooronderzoek. Verslag van de resultaten door middel van een landschappelijke booronderzoek en proefsleuven. Een uitgesteld traject*.

De gemeente Oudsbergen wil weldra starten met de nieuwbouw van de gemeentelijk technische dienst.

De nieuwbouw zal niet voorzien worden met een (semi-)ondergronds niveau. Bij de uitvoeringswijze zal men hierbij gebruik maken van “fundering op staal” of “strokenfundering”. Hiertussen zal ook een vloerplaat over het volledige oppervlakte aangelegd worden. Deze funderingen zullen minimaal vorstvrij aangezet worden op een diepte van minimum 80 cm onder het bestaande maaiveld.

Dit alles zal ontsloten worden door verharding. De oppervlakte dat hiervoor zal voorzien worden bedraagt ongeveer 16 809 m².

Dit terrein dient ook (deels) bouwrijp gemaakt te worden. Dit terrein dient ook (deels) bouwrijp gemaakt te worden. Concreet zal men overheen twee zones 4 473 m² moeten ontbossen. Inzake de effectieve toekomstige verstoring en dit ter hoogte van de individuele bomen kan men moeilijk op voorhand inschatten. De omvang en diepte van de individuele gaten is natuurlijk afhankelijk van de dikte van de boom als het ondergronds wortelstelsel.

Ondanks dat het om “lokale” en “solitaire” verstoringen gaat, zal dit wel plaatsvinden over aaneengesloten oppervlaktes. Tevens moet de manier van “ontstronken” eveneens meegenomen worden. Het uittrekken van bomen is immers of kan liever zeer destructief zijn indien archeologische resten aanwezig zijn.

Op basis van het proefsleuvenonderzoek situeert het (eerste) archeologische relevante niveau zich hier op een diepte van 50 cm onder het bestaande maaiveld.

Op basis van bovenstaande verstoringen zal dit eventueel compleet nefast zijn voor de eventuele aanwezige archeologische resten. Bij de uitvoering hiervan zal het eventueel

aanwezige bodemarchief volledig verstoord/vernield worden. Voorlopig gaat men dus ook uit van een *worst-case* scenario waarbij geroerd zal worden tot in de archeologisch relevante niveaus.

Er is echter geen sprake van zogenaamde (waardevolle en behoudenwaardige) archeologische vindplaatsen die tot een eventuele kennisvermeerdering zouden kunnen leiden. Op basis hiervan vertonen de werken eigenlijk geen impact op dergelijke archeologische sites.

2.7. Bepaling van maatregelen

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek, het metaaldetectie onderzoek en de desktopstudie situeren zich geen waardevolle én behoudenwaardige resten binnen de contouren van onderhavig onderzoeksgebied die zich manifesteren als leesbare grondsporen..

Gezien de afwezigheid van archeologische (waardevolle én behoudenwaardige) grondsporen wordt een vervolgonderzoek (opgraving) niet noodzakelijk geacht.

Het Programma van Maatregelen betreft dus een vrijgave voor verder archeologisch onderzoek.